

Een uitgave van
PAPA: participating artists'
press agency Amsterdam
Nederland © PAPA TM/
Lino Hellings

PAPA in Amsterdam

AMSTERDAM-WEST

Staatsliedenbuurt
Bos en Lommer
Kinkerbuurt

een groeiend cultureel fotoarchief van de stad Amsterdam, gezien door de ogen van de inwoners

Tactics of life

Hoe het werkt: de PAPA methode

Maak een wandeling. Fotografeer de dingen waar je oog op valt. Een detail trekt je aandacht, doet er niet toe wat. Vraag je niet af waarom. Verzamel rustig door, later rijgen je foto's zich als vanzelf aaneen als de kralen in een ketting. Zo ontstaat een verhaal dat je nog niet kent.

PAPA KOMT THUIS

In 2008 richtte Lino Hellings het internationale fotopersbureau PAPA op: Participating Artists' Press Agency. Fotografen over de hele wereld leerde ze kijken volgens de methode van de PAPA-Fotowandeling.

PAPA heeft het afgelopen decennium gewerkt vanuit wereldsteden als Dhaka, Lagos, São Paulo, Bishkek, Detroit en Ramallah. Nu strijkt het nomadisch fotopersbureau neer in Amsterdam. Alle Amsterdamse stadsdelen zullen bewandeld en gefotografeerd worden. Van elk stadsdeel wordt een DIY-expositie in de vorm van een muurkrant gemaakt. De stad ontvouwt zich van binnenuit.

De buurt is een zee aan nieuws en verhalen. Wat speelt er? Wie wonen er? Hoe houden mensen zich staande? PAPA gaat dit samen met de bewoners en gebruikers van een buurt ontdekken en vastleggen.

FOTOWANDELINGEN

In juni 2019 vonden de eerste drie fotowandelingen plaats. De deelnemende correspondenten wonen of werken in Amsterdam-West. Per fotowandeling doet er iemand van buiten de wijk mee, als *Outside Eye*.

Elke groep kwam twee zaterdagen bij elkaar. Op de eerste zaterdag vond de gezamenlijke fotowandeling plaats. Gedurende de week daaropvolgend plaatste iedere correspondent twee foto's per dag op www.papaphotowalks.org, samen met een titel en een korte beschrijving. De tweede zaterdag kwam de groep weer bij elkaar om samen meerstemmige verhalen te maken op basis van die individuele observaties.

OBSERVATIES zijn 'details met een verhaal', foto's vergezeld van een titel en een korte beschrijvende tekst.

CITIES AND PATTERNS zijn meer-

stemmige verhalen per buurt, gebaseerd op de verzamelde observaties van een fotowandeling. Een week na de wandeling keken we samen naar de foto's aan de hand van vier vragen: Wat is het Gebruikersscript, of hoe steekt de wijk feitelijk in elkaar? Wat zijn de Creatieve Oplossingen die mensen hebben gevonden om 'het te laten werken' in de wijk? Wat als het niet werkt? Welke Grote Krachten of wereldwijde ontwikkelingen herkennen we achter de specifieke observaties die we deden in de buurt?

TACTICS OF LIFE zijn verzamelingen van 'bestaansbehoudigheden' die dwars door de buurten heen gaan. De specifieke observaties die per buurt zijn gemaakt, worden door de redactie opnieuw geordend, gemixt en vergeleken, om te onderzoeken hoe 'de aandoenlijke marketing', 'de fietsers' of 'de terloopse boodschappen' per buurt verschillen of juist op elkaar lijken.

Tactics of life: Canta life

Eerst een gehandicaptenvoertuig, nu een autootje voor de hippe mensen.

GEHANDICAPTENVOERTUIG? Na 2,5 jaar in het buitenland te hebben gezeten, ben ik er weer op een fietspad in Amsterdam. Zie ik een jongedame in een zwarte moderne Canta. Ik dacht: is dit een kleinere versie van car2go op een fietspad? Het bleek de Birò te zijn. Als het geen gehandicaptenvoertuig meer is wordt het straks wel gevaarlijk fietsen op een fietspad. En de Birò mag ook op de stoep geparkeerd worden. Ze nemen wel veel ruimte in. *Staatsliedenbuurt, Rony Rony*

CANTA LIFE Konden Canta's maar praten! Op de achtergrond een rode Canta in actie. Boven het achterwiel is een nieuwe zwarte inzet te zien. De Canta op de voorgrond ziet er in eerste oogopslag redelijk ongeschonden uit, maar zoals bij de meeste Amsterdamse Canta's ontbreken ook hier de wieloppen. De witte Canta is weinig gepersonaliseerd, waardoor de sticker achterop des te meer opvalt: skere maties. Is de Canta door voorbijgangers getagd of zegt dit iets over de eigenaars: rappers die altijd al hebben geweten dat het supercool is om in een Canta te rijden. *Staatsliedenbuurt, Richelle Wansing*

CANTA'S SNORREN NIET Sinds een aantal weken is het in bepaalde delen van de stad niet meer toegestaan om met je scooter op het fietspad te rijden. Het is de bedoeling dat je een helm opdoet en met 25 km per uur op de rijweg gaat rijden. Veel mensen vinden dit een vervelende ontwikkeling. Canta's hebben geluk, want zij hoeven de rijweg niet op wat eigenlijk heel vreemd is. Canta's zijn voor de fietsers nog ingewikkelder met inhalen en tevens gaan zij ook 25 km per uur. Wellicht zal dit snel veranderen, maar op dit moment mogen zij nog gerust meerijden op het fietspad. Iets anders wat mij opvalt op deze foto is de fietser links die aan het oversteken is. Netjes van de fiets afgestapt. Veel mensen weten niet dat dat nodig is om over te steken, daardoor valt het mij eigenlijk op. *Bos en Lommer, Fouad Lakbir*

Tactics of life: Terloopse boodschappen

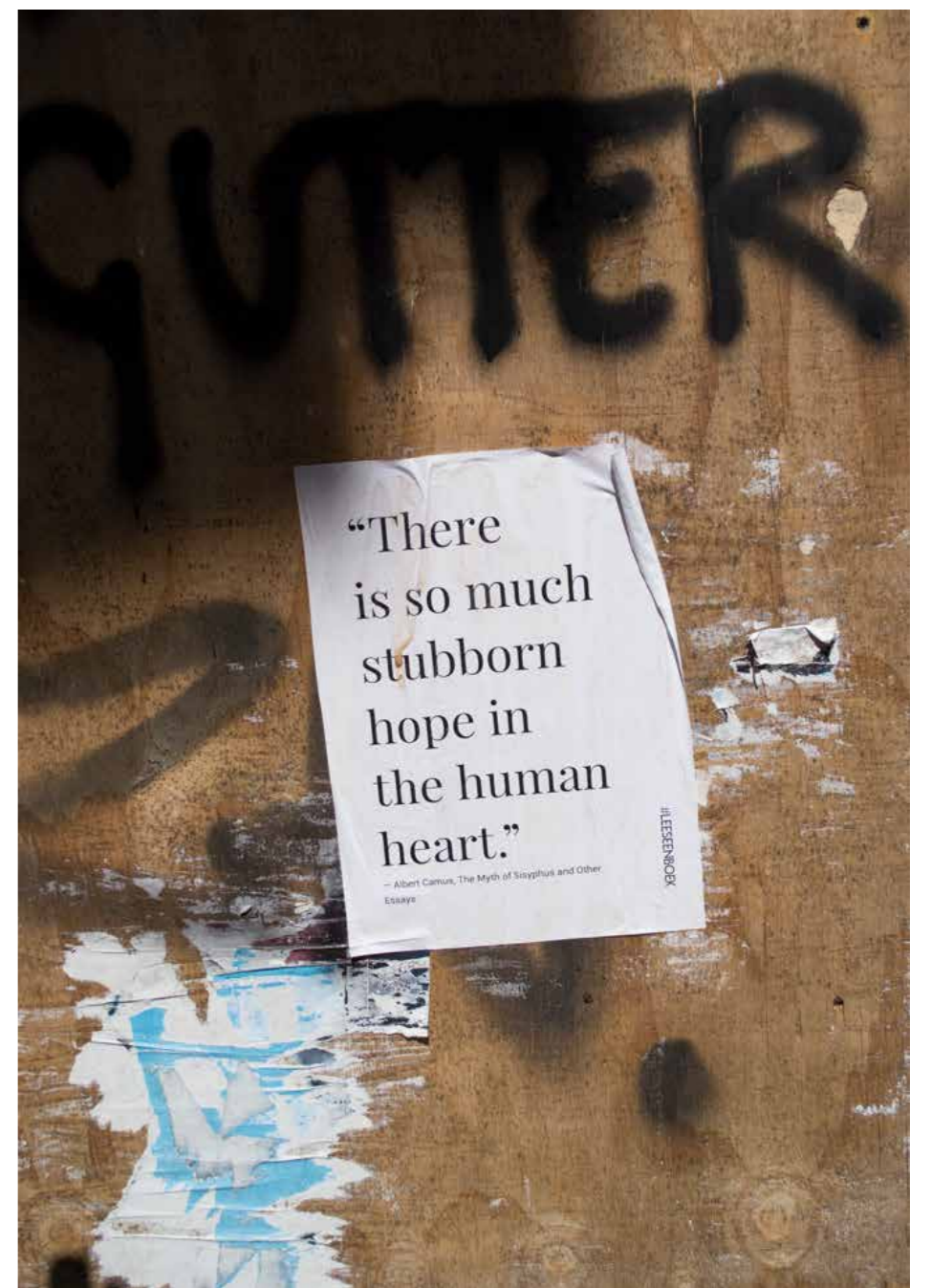
Mensen laten boodschappen achter. Soms voor de ander, soms alleen om een eigen stempel op iets te drukken.

TAG Waar veel 'taggers' hun (artiesten)naam achterlaten, besloot deze persoon het woord 'sex' met voorbijgangers te delen. Ik stel me voor hoe een groepje jonge vrienden elkaar aanspoort om het ergste woord op te schrijven dat ze maar kunnen bedenken. *Bos en Lommer, Judith Leijdekkers*

REBELSE BUUR Dat niet iedereen zich kan vinden in hoe alles werkt is een gegeven. Zelfs de Kinkerbuurt heeft er plek voor. Het bord steekt wel uit in de dynamische buurt eromheen. *Kinkerbuurt, Orville Yssel*

BUURTBEHANG De Overtoom. Waar de muren ook verhalen hebben. *Kinkerbuurt, Kian Pattiapon*

Aandoenlijke marketing

Als je de aandacht van een potentiële klant wil trekken.

ZON OP MIJN BALKON Ik kan me niet voorstellen dat deze man veel verdient met zijn handel. Wat betekent het gebaar dat hij maakt? Dit is allemaal van mij? Of dit is allemaal te koop? *Kinkerbuurt, Marije van der Hoeven*

AHMET De smaak is uw garantie. Slagerij Ahmet op de Kinkerstraat. *Kinkerbuurt, Florian Braakman*

LEKKER HOOR Ik hou van persoonlijke notities die te lezen zijn in de openbare ruimte. *Kinkerbuurt, Florian Braakman*

KOMT ALLEN Slager in de Van Limburg Stirumstraat met moderne pui: uitnodigend geopend. Net zo uitnodigend bedoeld is de luxe bbq die bij de deur is opgesteld. Buiten op de stoep ouderwets vermaak: de politiewagen waar kinderen een ritje in kunnen maken. Erachter een poster met de aankondiging voor de Avond4daagse Westerpark. Er is op dit moment niemand binnen. *Staatsliedenbuurt, Richelle Wansing*

#LEUKER DAN DE APPIE "Ja-ja, juffrouw. Je kunt hier geen Airmiles sparen, maar deze glimlach krijg je niet bij de Albert Heijn!" *Kinkerbuurt, Kian Pattiapon*

MACHTIGE MELOENEN Altijd als ik naar mijn werk fiets, zie ik deze gigantische watermeloenen. Soms probeer ik ze in het voorbijgaan te tellen. Elke keer weer word ik getroffen door hun omvang en aantrekkelijkheid, zo mooi naast elkaar opgestapeld in de zon. Toch heb ik er nog nooit een gekocht. Ze lijken zo groot en zwaar en hoe krijg je ze mee naar huis? Heb je daarom ook die tas nodig die erbovenop staat? *Kinkerbuurt, Merel Oord*

Tactics of life: zaterdag

WIE GAAT ER WINNEN? Een fijne ochtendsprint van twee Amsterdammers, een race tussen HP en Mudmasters, tussen een vrouw en een man, tussen blond en donker haar. *Staatsliedenbuurt, Fouad Lakbir*

RENNEN MET ORANJE Een jonge man rent in een mooi tempo met een opvallend oranje shirt. In de verte een wat oudere man op de fiets, en ook hij draagt oranje. *Staatsliedenbuurt, Fouad Lakbir*

EENZAAM ONTSPANNEN Naar het midden toe zie je op het zonnige terras een stoere vrouw als eerste zitten en genieten van de rust van het moment. *Staatsliedenbuurt, Fouad Lakbir*

MOEDER EN KIND Het is nog rustig deze ochtend. Een moeder en een klein kind hebben het hele speelveld voor zich alleen. *Staatsliedenbuurt, Namita Bhargava*

BIJ DE BAKKER Vrouw met rollator komt uit de bakkerswinkel gelopen. In haar tas zitten vast lekkere verse broodjes. *Staatsliedenbuurt, Namita Bhargava*

DAGJE MET DE AUTO In vluchtige oogopslag doet de volle kofferbak denken aan een vakantie, maar achterin liggen de winterbanden en op de stoep de uitgeklopte matten. *Staatsliedenbuurt, Richelle Wansing*

UIT DE HOOGTE Een mooi stelletje dat samen een rustig gesprek voert in een buitenlandse taal en geniet van de vrijheid. *Staatsliedenbuurt, Fouad Lakbir*

VADER EN DOCHTER Op een mooie zaterdag verradt het speelgoed op de vloer, op de tafel en aan de muur een leuke tijd. Vaders VR-bril ligt gezellig naast het speelgoed van de dochter. *Staatsliedenbuurt, Orville Yssel*

WACHTEN Een meeuw wacht rustig haar kans af om iets op te pikken tijdens de Bos en Lommermarkt. *Bos en Lommer, Dineke Huizenga*

IN GEDACHTEN Met haar trolley wandelt de dame rustig naar de markt, helemaal in haar eigen wereld. *Bos en Lommer, Imane Farahi*

DE BESTE BANANEN UITZOEKEN Twee dames op de drukke markt zoekend naar de beste bananen om mee naar huis te nemen. *Bos en Lommer, Imane Farahi*

VERVEELD Klaar om te vertrekken, of beter gezegd klaar om aan te komen op vakantie. *Bos en Lommer, Imane Farahi*

BOODSCHAPPEN Terwijl de zon doorkomt, vertrekt de mevrouw met boodschappen van de drukke markt. *Bos en Lommer, Imane Farahi*

VREEMDELINGEN BEGROETEN Gewapend met camera's en telefoons werden wij toch door beiden met veel liefde en trots begroet. *Bos en Lommer, Imane Farahi*

NU AL OP? De jongen kijkt in z'n chipszakje alsof hij door te staren een leeg zakje toch weer opnieuw vol krijgt. *Kinkerbuurt, Pierre de Ries*

CHILLENDE SENIORS Gezellige vijftigplussers in een portiek bij de Surinaamse winkel op de Ten Katemarkt. *Kinkerbuurt, Jacintha Scheek*

VADER EN ZOON Deze jongen mag samen met zijn vader de stoep schoonvegen. Trots als hij is, want wat papa kan, kan hij ook! *Kinkerbuurt, Gerda Dalen*

WAAR EEN WIL IS ... Terwijl zijn moeder op haar mobiel staart, tracht dit jongetje in uiterste concentratie een flesje open te krijgen. Het gaat hem lukken. *Kinkerbuurt, Gerda Dalen*

HOERA, IK BEN ZEVEN Een ongecompliceerd kinderfeestje. Nodig: lekker weer, een badje en wat water. *Kinkerbuurt, Marije van der Hoeven*

ACHTERNA GELOPEN Echt een plaatje... houding, perspectief en totaalbeeld geven *gelukkig lopen* in de Hallenbuurt weer. *Kinkerbuurt, Pierre de Ries*

TEN KATEMARKT Neem eens een kijkje achter de kramen. *Kinkerbuurt, Florian Braakman*

Tactics of life: fietsen

GASTVRIJE FIETSERS 'Voetgangersgebied. Fietsen te gast' zegt het bord. De moeder en zoon kijken niet zo blij. Het kind voorop de fiets heeft een grappige chocosnor. *Staatsliedenbuurt, Fouad Lakbir*

VANMOOF Het fietsenrek waar je voor de prijs van de Calvin Klein fiets het hele rek kan opkopen. *Staatsliedenbuurt, Jamy Guda*

STADSTAS Alsof het fietsen en de fietstas niet Amsterdams genoeg waren, even een extra bevestiging van waar we vandaan komen. *Staatsliedenbuurt, Jamy Guda*

GEZELLIG ONTSPANNEN Het terras zit vol met gezelligheid. Tevens een mevrouw die met een strakke blik naar haar bestemming fietst. *Staatsliedenbuurt, Fouad Lakbir*

BAKFIETS Voor patatzaak Stomy keert een vrouw haar bakfiets waarin een hond zit. Ze heeft haar lippen op elkaar geknepen, wellicht kost het haar moeite om de bakfiets te keren. De hond kijkt relaxed om zich heen. *Staatsliedenbuurt, Namita Bhargava*

BAGAGEDRAGER De vrouw heeft 6 flesjes water op haar bagagedrager. De man kijkt om: 'Wat kijk je a niffauw?' Op de achtergrond de Kolenkit. *Bos en Lommer, Soumaya Bazi*

MINIATUURVERSIES Zijn kinderfietsen eigenlijk miniatuurversies van volwassen fietsen met miniatuurkinderzitjes om knuffelberen mee te vervoeren? *Kinkerbuurt, Merel Oord*

VERWAAID Met zijn haar door de war, wegdwalend in zijn gedachten, fietst hij op zijn damesfiets met roze versiering naar zijn bestemming. *Bos en Lommer, Imane Farahi*

MET DE FIETS Hij stapt netjes af om met de fiets aan de hand over te steken op weg naar het fietsenrek. *Bos en Lommer, Imane Farahi*

SAMEN OP WEG Meestal rijden de ouders op de fiets voorop, maar dit kan natuurlijk best de uitzondering op de regel zijn. *Kinkerbuurt, Marije van der Hoeven*

K VAN KUNST Ook hier weer zonder erbij na te denken een fiets neergeplant. De fiets, onlosmakelijk verbonden met de stad, een detail van een typisch Amsterdamse gevel en een 17e-eeuws portret! *Kinkerbuurt, Gerda Dalen*

JEAN DULIEUBRUG Brug gelegen in de Jan Pieter Heijestraat overspant het Jacob van Lennepkanaal en de Jacob van Lennepkade. *Kinkerbuurt, Jacintha Scheek*

ROOD LICHT Wachten op het stoplicht waar iedereen doorfietst. *Kinkerbuurt, Kian Pattapon*

FIETSER VS TRAM Fietsen door West. Dat is Amsterdam op z'n best. *Kinkerbuurt, Kian Pattapon*

Tactics of life: Inpakkers

Je kan iets inpakken om het met je mee te nemen. Maar er is ook altijd een kans op regen.

WACHTEN IN DE DRUKTE Het blijft fascinerend als de boodschappen uit de tas kruipen die ze opsluit. *Kinkerbuurt, Sarah Rose Guitian*

GEPARKEERD OP DE STOEP Meestal vult ons associatieve geheugen in wat zich verstopt onder de doek. Je zou denken dat het een scootmobiel is, maar wat als er ineens iets heel anders onder de doek zit? *Kinkerbuurt, Sarah Rose Guitian*

WAT ROEST OP DE LEUNING Vaak kan je aan de objecten die voor een huis staan herkennen wie daar zou kunnen wonen. Toch leuk dat er soms wat dingen buiten staan en niet alles maar binnen achter de gordijnen. *Kinkerbuurt, Sarah Rose Guitian*

OVERGEBLEVEN GEWOONTES VAN DE HERFST Zelfs nog tijdens de zomermaanden schuilt een zadel voor de kans op regen. *Kinkerbuurt, Sarah Rose Guitian*

Achterlaters

Er heerst gelatenheid in de straten. Noem het berusting. Of luiheid. Of antwoord simpelweg ook met 'laat maar', het leven gaat verder.

KLEM TUSSEN TWEE Er was iemand jarig, of er was iets te vieren. Ik denk dat diegene hier ergens woont. Of misschien weet diegene niet dat die ballon er nog hangt. *Kinkerbuurt, Sarah Rose Guitian*

GEVALLEN DAME Waarschijnlijk komt deze vrolijke bloempotdame van een van de bovengelige balkons. De vraag is welke van de drie etages dit geelgemuste vrouwtje nu mist. De val is haar in elk geval niet fataal geworden. Ze is nergens gebarsten en lacht nog steeds. *Bos en Lommer, Francis Nagy*

LEEGLOPERS Leeggelopen ballonnen hebben iets treurigs. Toch worden ze vaak niet weggehaald. Alsof elk aandenken aan het gevierde moment wordt vastgehouden, in welke erbarmelijke staat deze overblijfselen ook zijn. Er was een feestje aan dit stuur en dat ziet de eigenaar nog elke dag. *Staatsliedenbuurt, Francis Nagy*

LOST Lief konijntje, je ligt er voor mijn gevoel heerlijk ontspannen bij. Gezien het tijdstip ziet het eruit als een zacht dutje, slapend op 1 oortje en het ene pootje kruist het andere. Ik hoop dat men je met rust zal laten. Slaap zacht. *Staatsliedenbuurt, Mina Ouaiouir*

STRAATFAUTEUIL Als strandjutters het zand tussen hun tenen zat zijn, is uitwijken naar de straten een goede optie. Er wordt mooi spul bij het afval gezet. De bekleding van deze fauteuil is, op een paar kleine beschadigingen na, ongeschonden. Een fanatiek straatjutter heeft zo een gehele inboedel bij elkaar gesprokkeld. *Bos en Lommer, Francis Nagy*

ACHTERBLIJVERS De twee teenslippers liggen midden op straat. Alsof de eigenaar van het ene op het andere moment van de aardbodem verdween en alleen de slippers achterbleven. *Bos en Lommer, Francis Nagy*

EEN ONBEDOELDE ONTMOETING Misschien viel het mij juist op omdat zij zo goed bij elkaar passen. *Kinkerbuurt, Sarah Rose Guitian*

Je ziet hetzelfde maar hebt er een ander verhaal bij

De Insider heeft de informatie, de Outside Eye stelt de vragen.

STILLE ARMOEDE De bomen, afval op straat, de container met VRIJBLOED erop, de leegte, de groene container links met hekken eromheen, betonblokken en de oude gebouwen. Ik voel heel veel ongemak en stress bij dit beeld. Dit is het laatste beeld dat ik uitgekozen heb en ik voel heel veel pijn en leed, maar dat gevoel kan ik niet helemaal plaatsen. *Bos en Lommer, Fouad Lakbir*

VRIJBLOED Het is de naam van een transportbedrijf, maar zo in een straat heeft het woord 'vrijbloed' iets weg van een strijdkreet. Als of de buurt laat weten dat zij onverzettelijk en daadkrachtig is. *Bos en Lommer, Francis Nagy*

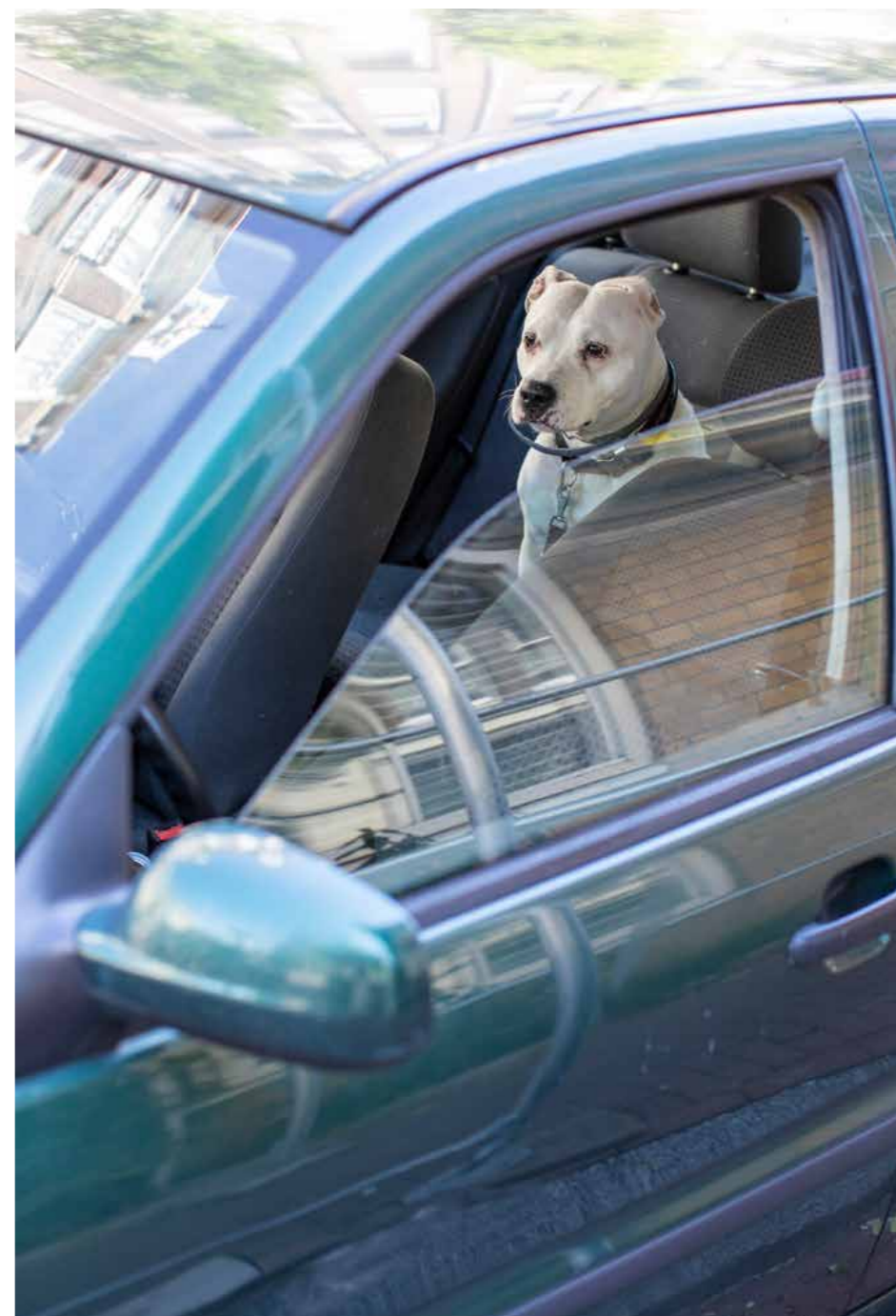
HULP BIJ HET PARKEREN De parkeertarieven zijn aanzienlijk gestegen in Amsterdam, en op deze foto zie je een oudere man die hulp krijgt van een leeftijdsgenoot bij het betalen van het parkeergeld. Tijdens het maken van de foto ving ik het gesprek een beetje op en het ging over de gestegen prijzen, en het is ook grappig om een kleine rij te zien van een aantal leeftijdsgenoten die ook nog met sneakers en een lekkere zaterdag outfit vrij jong gekleed zijn. *Staatsliedenbuurt, Fouad Lakbir*

TOCH NIET HELEMAAL RUSTIG Pas na het lopen langs de auto vielen ze op, toen ik de lens op ze richtte gingen ze gelijk blaffen. Gelukkig zit de auto op slot, dacht ik. *Kinkerbuurt, Sarah Rose Guitian*

BOLLETJES, STREEPJES Alle vormen zijn in te delen in twee soorten: geometrische vormen en niet-geometrische vormen. De twee mannen dragen over hun niet-geometrische lichamen shirts met geometrische patronen. Ze zouden met hun shirts een metrokaart kunnen uittekenen. Streepjesman de rails, bolletjesman de haltes. Maar het zijn mannen van de auto, en parkeergeld maakt geen onderscheid tussen vormen. *Staatsliedenbuurt, Francis Nagy*

HOND IN AUTO Wachtend op z'n chauffeur. *Kinkerbuurt, Florian Braakman*

Stel dat er geen nieuws bestond.

Geen rampen, geen aardbevingen, geen aanslagen, geen oorlogen. Geen verkiezingen ook en conferenties, geen epidemieën, geen opwarming van de aarde. Filmsterren waren er niet, geen koningshuizen, geen sport. Zou dan iemand op het idee komen te fotograferen wat iedereen doet om te leven? Hoe mensen verliefd worden, de slappe lach krijgen, slapeloze nachten hebben, zichzelf iets leren, een bron van inkomsten vinden, gelukkig zijn.

REDACTIE

Lino Hellings, met Orville Yssel,
Nienke Terpsma, en Francis Nagy

Ontwerp: Nienke Terpsma
Tekst correctie: Ineke Vlug
Beeldbewerking: Colour & Books
Print: Rodi Rotatiedruk, Diemen

WEBSITE

www.papaphotowalks.org
Lino Hellings, Orville Yssel,
en Francis Nagy
Webprogramming: Jan Thomas

**FOTO'S EN TEKSTEN
STAATSLIEDENBUURT:**

Namita Bhargava, Jamy Guda,
Fouad Lakbir, Francis Nagy,
Mina Ouauirst, Rony Rony,
Richelle Wansing, Orville Yssel

FOTO'S EN TEKSTEN

BOS EN LOMMER: Soumaya Bazi,
Imane Farahi, Dineke Huizenga,
Fouad Lakbir, Judith Leijdekkers,
Francis Nagy, Orville Yssel

FOTO'S EN TEKSTEN

KINKERBUURT: Florian Braakman,
Gerda Dalen, Sarah Rose Guitian,
Marije van der Hoeven, Merel Oord,
Kian Pattapon, Pierre de Ries,
Jacinta Scheek, Orville Yssel.

PARTNERS

Internationaal Instituut voor
Sociale Geschiedenis en
Openbare Bibliotheek Amsterdam.

Mede mogelijk gemaakt dankzij de
financiële bijdrage van BankGiro
Loterij, Amsterdams Fonds voor de
Kunst, en Gemeente Amsterdam,
Stadsdeel West.

PAPA's Culturele Fotoarchief
van de stad Amsterdam wordt
opgenomen in de collectie
van het IISG (Internationaal
Instituut Sociale Geschiedenis)
waar het voor 'de eeuwigheid'
bewaard wordt.

UITGEVER

J.J. Hellings/PAPA
participating artists' press agency
Amsterdam Nederland
© 2020 PAPA TM/ Lino Hellings

ISBN: 9789081428736

Een uitgave van
PAPA: participating artists'
press agency Amsterdam
Nederland © PAPA TM/
Lino Hellings

PAPA in Amsterdam-West STAATSLIEDEN

Fotowandeling
1 juni 2019

Redactie:
Lino Hellings
Orville Yssel
Nienke Terpsma

Correspondenten:
Namita Bhargava
Jamy Guda
Fouad Lakbir
Francis Nagy
Mina Ououirst
Rony Rony
Richelle Wansing
Orville Yssel

een groeiend cultureel fotoarchief van de stad Amsterdam, gezien door de ogen van de inwoners

Gebruikersscript: Kalme chaos
Creatieve oplossingen: Zwitsers zakmes
Wat als het *niet* werkt: Het kwetsbare heden
Grote krachten: Ubuntu van kraken en migreren

ONTMOETING OP DE VAN DER PALMKADE De vrouw met de gympen kwam vanuit de richting van de Albert Heijn gelopen met een boodschappentas op wieljes. Op de Van der Palmkade voor het restaurant Mauresque komt ze een bekende tegen. Na de ontmoeting lopen ze samen verder. *Staatsliedenbuurt, Namita Bhargava*

HIPPO Voor tweedehandszaak Hippo zitstaat een koffer vol met kleurige doeken. Daarnaast zit mede-PAPA foto walker naar zijn telefoon te kijken. Kijkt hij naar zijn zojuist gemaakte foto? Of maakt hij een nieuwe foto? Het lijkt erop dat een voorbijganger een praatje probeert te maken. Op de achtergrond een man in geel T-shirt die zijn hond uitlaat. Op de klok is het kwart over een. *Staatsliedenbuurt, Namita Bhargava*

Gebruikersscript: Kalme chaos

Cities and Patterns

Op 1 juni 2019 vond een fotowandeling plaats in de Amsterdamse Staatsliedenbuurt. De zeven in Amsterdam-West wonende fotografen en de 'Outside Eye' maakten de foto's en schreven de observaties. Orville Yssel was tevens gids, en Francis Nagy uit Arnhem was de Outside Eye. Een week na de wandeling zochten we samen naar patronen in de observaties, aan de hand van vier vragen: Wat is het Gebruikersscript, of hoe steekt de wijk feitelijk in elkaar? Wat zijn de Creatieve Oplossingen die mensen hebben gevonden om 'het' te laten werken in de wijk? En wat als het *niet* werkt?

Zijn er Grote Krachten of wereldwijde ontwikkelingen te herkennen achter de specifieke observaties die we deden in de buurt?

Kalme Chaos

Tram 5 in de Van Hallstraat verbindt de buurt met de rest van de stad. Oud- en nieuwbouw wisselen elkaar af. Panden uit begin vorige eeuw raken de muren van gloednieuwe huizen. Een groot deel van de huizen is sociale woningbouw. Veel openbaar groen lijkt er niet te zijn. Maar voor dat wat er niet is, zorgen de mensen zelf. Eind jaren zeventig, begin jaren tachtig is de Staatsliedenbuurt hét krakersbolwerk van

Amsterdam, met kraakcafé De Rioolrat als centrum. Gereedschapuitleen De Blauwe Duim is een overblijfsel uit die tijd. De stadsvernieuwing die in die jaren begon, heeft nu zijn beslag gekregen in de buurt. De diepgewortelde krakersaard is er nog, maar heeft zijn harde karaktertrekken verloren. De buurt schreeuwt het niet uit van rebellie, er hoeft niet ergens keihard tegen afgezet worden. De restanten van die vrijgevochtenheid geven de buurt warmte.

Creatieve oplossingen: Zwitsers zakmes

De buurt is als een Zwitsers zakmes. Dat deze buurt een creatief verleden heeft, is een gegeven dat de bewoners van nu nog steeds uitdragen. Van inventieve bedrijven, tot kleine geïmproviseerde tuinen en reparaties aan de straat. Mensen maken van alles met alles. In de wijk vind je creatieve oplossingen op postzegel-formaat. Een sticker op auto of brievenbus,

een minituintje aan de gevel, planten op een balkon, een enkele tag op muur of rolluik bij de rafelrand tussen de Staatsliedenbuurt en Bos en Lommer. Sporadisch is er iets van de oude krakersgeschiedenis te zien, waar de buurt in de tachtiger jaren van de vorige eeuw naam mee maakte. Er zijn nog een paar winkelpanden met een lage huur waar iemand saxofoons repareert,

een kunstenaar atelier houdt, of een ouder echtpaar een 'Winkel van Sinkel' runt die alleen zo nu en dan open is. Meer fantasie kan je kwijt in het verfraaien van je vervoermiddel. Een bijzondere fietstas, een knuffel op je bagagedrager of om als jongere in een Canta te rijden, een elektrisch autootje dat voor gehandicapten ontworpen is.

VISWINKEL Haastig liep ik langs deze viswinkel. Totdat mijn oog op de twee blaasbalgen viel. Links in beeld. Die heeft mijn ma in haar huiskamer hangen. Daarna zag ik het. Een overvloed aan stickers met Allah en Mohammed, de gebedskettinkjes, plastic bloemen. Dit voelt aan als thuis. 'Maar dit is toch een viswinkel?' Nou, nee. Beni-Ansar verkoopt er van alles. Alles, behalve vis.

Staatsliedenbuurt, Mina Ouaouir

STEEDS OPNIEUW GETAGD Blinde zijmuur van een woningblok met een geveltuin ervoor om het de graffiti-puiters lastig te maken. De muur wordt steeds opnieuw gewit en steeds opnieuw getagd. Op de muur is de lijn te zien van de laatste verfbeurt of van een aangebrachte anti-graffiti coating. Waarschijnlijk met dank aan het elektriciteitskastje als opstapje, is het gelukt om de blauwe tag boven de lijn te zetten. (Hoek Van Hogendorpstraat/ Van Bossepad) Staatsliedenbuurt, Richelle Wansing

GEËTALEERD Aan een rekje voor het raam hangen twee zorgvuldig uitgestalde kledingstukken: een bloemetjesjurk en een Star Wars trui. Aan de laatste is een wit kaartje bevestigd. Doet deze persoon mee aan het online platform 'Amsterdam Yard Sale' en is de etalage bedoeld om de mensen die hun aankoop komen ophalen te laten weten waar ze moeten zijn? (Van der Hoopstraat) Staatsliedenbuurt, Richelle Wansing

Grote krachten: Ubuntu van kraken en migreren

ZONNEBLOEM De ramen zijn vies of beslagen. Maar de vlag is goed zichtbaar. De zonnebloem heeft alle weersomstandigheden overleefd. Gelukkig houdt het stoeltje de bloem overeind. De levenslust van de zonnebloem is nog niet helemaal verdwenen. En ook ik voel die energie. Een trotse Amsterdamer. *Staatsliedenbuurt, Mina Ouaouirst*

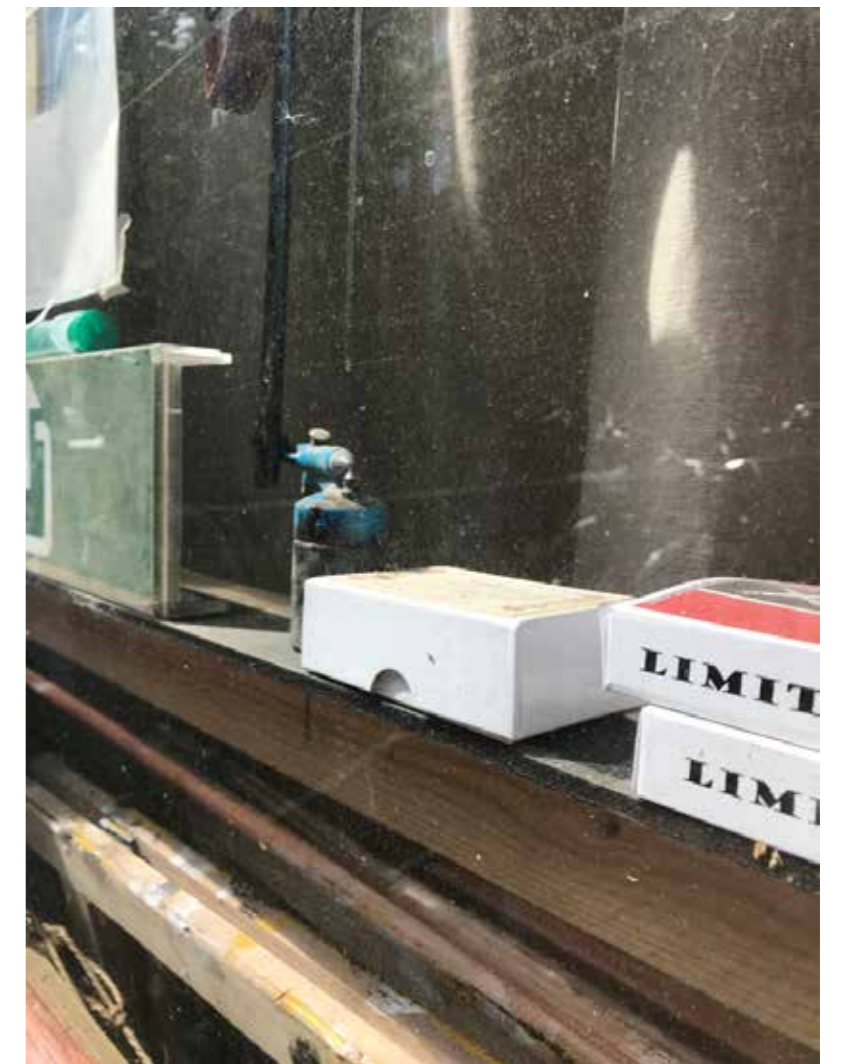
AFSTANDELIJK Ik vraag me af of de watertoren zich passend wil maken in de buurt, of juist overal bovenuit wil steken. *Staatsliedenbuurt, Jamy Guda*

VAN ALLE MARKTEN THUIS Letterlijk van alle markten, dit kleine hoekje in de Asian store bevat al 4 verschillende culturen, 4 verschillende manieren van eten. Naast elkaar en wellicht ook in eenzelfde avondmaaltijd! *Staatsliedenbuurt, Jamy Guda*

DE BUURMAN Op de hoek Van Hogendorpstraat/Van Hallstraat zit De Buurman. De etenswaar die in de tekst boven de pui wordt aangeprezen: Handgesneden patat * Egyptische falafel * Huisgemaakte specialiteiten. De foto laat het moment zien waarop Buurman in zijn blauwe werkjas de aardappelen om patat van te snijden naar binnen wil rijden. Genoeg voor een avond? *Staatsliedenbuurt, Richelle Wansing*

VERZAMELD WERK Een gasbrander, een oude nooduitgangverlichting, misschien nog wat kaarten. Het display naar de straat is duidelijk voor de bewoner en de buurt: Hier wordt gewerkt. De canvassen met vervlekken laten zien dat er veel projecten bezig zijn. Nooit klaar. *Staatsliedenbuurt, Orville Yssel*

Van een krakersbolwerk in de tachtiger jaren van de vorige eeuw, is de Staatsliedenbuurt een multiculturele wijk geworden. De 'Young Urban Professionals' uit de buurt die aan deze fotowandeling deelnamen, hebben achternamen die uit alle windstreken van de wereld komen. Tegelijkertijd voelen zij zich zonder uitzondering Amsterdammers in hart en nieren. Al hebben ze zelf de tijd niet meegemaakt, trots zijn ze op het krakersverleden van hun buurt. Dat is bijzonder hoopvol voor de leefbaarheid van de stad. Want van de sociale cohesie die

migrantengroepen doorgaans kennen én van de oude krakersmentaliteit, kunnen we met z'n allen wat leren. Hopelijk lukt het hier om investeerders buiten de deur te houden. Fijn als plaatselijke horeca zoals die van familiebedrijven in staat zijn op eigen kracht met de tijd mee te gaan en er niet te veel 'franchise horeca' komt die voornamelijk buitenstaanders faciliteert. Een enkele winkel en snackbar lukt dat, zoals het familiebedrijf De Buurman.

TROUWE WINKEL Dit winkeltje is al jaren een plek waar bewoners samenkomen, lijkt wel. Eenmaal binnen zagen we verschillende mensen uit verschillende culturen boodschappen en een praatje halen. Buiten in de stille straat staan de sinaasappels mooi in de zon te schijnen. *Staatsliedenbuurt, Orville Yssel*

STEDELIJK TANKEN

Dit plaatje ziet er over een aantal jaren heel anders uit. We gaan namelijk overstappen op elektrisch rijden en dit plaatje is daar nog niet klaar voor. Tinkstation zit mooi verwerkt tussen de Staatsliederse gebouwen. Voor het tankstation een hoop scooters en het viel mij op dat veel een blauw kenteken hadden. Zou het komen door de nieuwe wetgeving? Mooi aan dit beeld is dat waar rechts op het beeld het tankstation ophoudt, er groen groeit. Niet te missen als laatste: vier fietsers op een rij wat het beeld heel mooi en actief maakt. Fietsen, dat houden we weer wel in de toekomst. *Staatsliedenbuurt, Fouad Lakbir*

Wat als het *niet* werkt: Het kwetsbare heden

RAFELRANDJE De Staatsliedenbuurt heeft een randje tussen Bos en Lommer en zichzelf. Zoals elke randje gaan dingen hier wat gemoeidelijker. Laden en lossen gebeuren op eigen tempo en de bedrijven en bijzondere stichtingen, zoals een Chinese kerk, wisselen zich ook op die manier af. Het geeft de Van Slingelandtstraat een ja... randje. *Staatsliedenbuurt, Orville Yssel*

OPSTAAN EN UITRUKKEN De auto van glashandel Accuut staat klaar om uit te rukken. In bijpassend geel staat naast de garagedeur een kinderstoeltje opgesteld. Van Slingelandtstraat, *Staatsliedenbuurt, Richelle Wansing*

GRATIS LEEGTE De woningmarkt in Amsterdam is één groot strijdtoneel. Huizenprijzen zijn torenhoog en studenten betalen godsvermogens voor een kamer ter grootte van een bezemkast. Dit makelaarsbedrijf heeft een rad van fortuin en je mag de leegte gratis meenemen. *Staatsliedenbuurt, Francis Nagy*

SCHOMMEL Deze schommel hangt binnen in een zojuist geopende yogastudio aan de Van Slingelandtstraat. Op de achtergrond is een grote plant te zien. De sfeer bij de ingang ademt rust en sereniteit uit. *Staatsliedenbuurt, Namita Bhargava*

De Staatsliedenbuurt lijkt op een 'tipping point' te zijn. De wijk is bijna af. Het is er fijn wonen. Er is nog net genoeg aan rafelrand, onbenoemde ruimte om de creativiteit van mensen te waarborgen. Zo is er een tweedehandsspullenzaak maar ook een die 'vintage' verkoopt. Dezelfde spullen maar dan voor veel geld. Hoe hou je de rafelrand in stand? 'Ff mooi straktrekken' bedreigt de luwte als dat straktrekken door de overheid en het 'grote geld' gebeurt. Want als alles strak is getrokken, leggen mensen hun lot in handen van de overheid. Bellen 112 in plaats van met elkaar te praten. Ieder trekt zich terug in de eigen bubbel. Maar als mensen zelf voor hun omgeving zorgen door bijvoorbeeld hun eigen stoep te effenen, is dat straktrekken juist weer fijn.

KUN JE MIJ ZIEN EN HOREN? Bij het zien van dit beeld kreeg ik gelijk flashbacks van mijn reizen naar Israël. Dit is geen beeld gemaakt in Israël maar in hartje Amsterdam. Dit zijn de ogen en het stemmetje van de burgemeester. Ik bedoel de brugmeester. *Staatsliedenbuurt, Fouad Lakbir*

Creatieve oplossingen: Zwitsers zakmes

AUTOKLANKKAST Een ouderwets muziekdoosje op het dashboard. Is het een nummer dat nooit op de radio wordt gespeeld en de bestuurder even wil horen voor of na de rit? *Staatsliedenbuurt, Francis Nagy*

BLIJE BAK Door deze DepoDog wil je haast een hond in huis nemen of een bijbaantje als hondenuitlater zoeken. Ik heb tijdens de wandeling veel gezichten gespot die met stickers zijn gecreëerd, maar deze is wel mijn favoriet. Who let the dogs out? *Staatsliedenbuurt, Mina Ouauirst*

HET WERK LIGT OP STRAAT Een moeder en haar zoon hebben samen besloten om hun vrije zaterdag op te geven voor het werken aan hun straat. Al een tijd heeft de straat last van oneffenheden en zij werken er vandaag een aantal weg voor hun deur. Aangezien het niet door de overheid aangepakt wordt nemen zij letterlijk het heft in eigen handen. Verder is het mooi om te zien dat het kind zijn best doet om het zware werk op zich te nemen en zijn moeder hem rustig helpt en begeleidt. En artistiek gezien is het mooi hoe de schaduw op hen valt en hoe zij ongeveer in dezelfde kleuren gekleed zijn. *Staatsliedenbuurt, Fouad Lakbir*

Gebruikersscript: Kalme chaos

NEEM PLAATS In een industrieel gedeelte van de buurt, vlak voor een antiekwinkel, word je toch uitgenodigd om plaats te nemen, maar wel meters van elkaar af te zitten. *Staatsliedenbuurt, Jamy Guda*

FIETSBAND Een perspectief van Amsterdam. We kunnen niet zonder een fiets. In Amsterdam-West moet je nu ook overal betalen voor parkeren. Voor dagelijks gebruik, boodschappen en 'van A naar B' is OV niet altijd even toegankelijk, bovendien langzaam en te duur. Een fiets is je beste vriend. *Staatsliedenbuurt, Rony Rony*

ROUTINE Het terras van eetcafé Uitvlugt in zijn meest compacte vorm, veilig opgeborgen achter het hek. Het is zaterdagochtend en het hek staat open: tijd om het terras op te bouwen. Natuurlijk wordt er van voren naar achteren gewerkt. Een aantal van de draadstoelen links vooraan in beeld zijn dan ook al naar buiten gedragen. Vervolgens zijn waarschijnlijk de kleine zwarte tafeltjes aan de beurt. Van Hogendorpstraat, *Staatsliedenbuurt, Richelle Wansing*

INVERSE RUIMTE Tramhalte (1997, Frank Halmans) aan het Van Limburg Stirumplein met een opvallend tegengesteld gebruik van ruimte. In plaats van de afgesloten ruimte van het gebruikelijke hokje zijn de banken hier aan de buitenzijde geplaatst, zodat het ook voor de buurtbewoners een aantrekkelijke plek is om even plaats te nemen. De plantjes die aan de binnenzijde achter glas staan zijn van brons. *Staatsliedenbuurt, Richelle Wansing*

Een uitgave van
PAPA: participating artists'
press agency Amsterdam
Nederland © PAPA TM/
Lino Hellings

PAPA in Amsterdam-West

BOS EN LOMMER

Fotowandeling
15 juni 2019

Redactie:
Lino Hellings
Orville Yssel
Nienke Terpsma

Correspondenten:
Soumaya Bazi
Imane Farahi
Dineke Huizenga
Fouad Lakbir
Judith Leijdekkers
Francis Nagy
Orville Yssel

een groeiend cultureel fotoarchief van de stad Amsterdam, gezien door de ogen van de inwoners

Gebruikersscript: Houd het zakelijk
Creatieve oplossingen: Klaarspelen
Wat als het niet werkt: Wie doet de afwas?
Grote krachten: Net genoeg om te blijven rennen

ELEKTRISCHE VOERTUIGEN Bos en Lommer telt hoogstwaarschijnlijk meer scootmobielen dan Tesla's. Toch worden de elektrische auto's (veel) beter gefaciliteerd. Een duidelijk voorbeeld van de manier waarop mensen met geld meer invloed hebben op de vormgeving van de stad. *Bos en Lommer, Judith Leijdekkers*

Gebruikersscript: Houd het zakelijk

Cities and Patterns

Op 15 juni 2019 maakten we een fotowandeling in Bos en Lommer. Een week na de wandeling zochten we samen naar patronen in de observaties aan de hand van vier vragen: Wat is het Gebruikersscript, of hoe steekt de wijk feitelijk in elkaar? Wat zijn de Creatieve Oplossingen die mensen hebben gevonden om 'het' te laten werken in de wijk? En wat als het *niet* werkt? Welke Grote Krachten of wereldwijde ontwikkelingen herkennen we achter de specifieke observaties die we deden in de buurt?

Houd het zakelijk

Bos en Lommer is een voorloper van de Westelijke Tuinsteden. Het omvat het Erasmuspark, de wijk Landlust, de Kolenkit en Sloterdijk. Dwars door de wijk loopt de Einsteinweg, onderdeel van de Ringweg A10. Oorspronkelijk was het een gewone stadsstraat, pas later werd het een autosnelweg. Op sommige plekken staan woningen vlak naast de A10. De transformatie van deze ene straat is tekenend voor Bos en Lommer. Ringwegen worden aangelegd voor een snellere doorstroming van het verkeer. De wijk is een hub naast de snelweg geworden,

en daarmee aantrekkelijk voor investeerders. Er verschijnen appartementengebouwen en hotels. Het is een zakelijke tussenhalte. 'Snel' en 'erdoorheen', dat is wat er gebeurt in Bos en Lommer. Er is veel 'leeg land', plekken waar de verschillende stadslandschappen niet goed op elkaar aansluiten. De 'oude' huizen zijn vierkante woonblokken van vier verdiepingen hoog met afgesloten binnentuinen. De Bos en Lommerweg staat haaks op de A10 en herbergt een variëteit aan kleine winkels en horeca. Verder speelt het leven zich af binnen in de huizen. Wonen en werken zijn gescheiden.

Creatieve oplossingen: Klaarspelen

Er is geen zichtbaar hart in de buurt, maar de Bos en Lommerweg herbergt een mooie mix van winkels en horeca van nieuw en hip tot eten uit alle windstreken. Het hart van de gemeenschap is waarschijnlijk voor ons onzichtbaar aanwezig in de woningen en de afgesloten binnentuinen. De balkoncultuur in Bos en Lommer is er een om U tegen te zeggen. Het

begrip ruimtegebrek is er wel, maar daar wordt niet naar geleefd. Mensen spelen het klaar om parasols en wasrekken moeiteloos over de reling te manoeuvreren. Provisorische kastconstructies en halve woonkamers zijn geïnstalleerd op deze zwevende buitenplaatsjes. Grote, dure auto's zien we. Het is makkelijker te scoren met een dikke bak dan met een mooi ingericht huis. En boven-

dien is het voor je taxibedrijf langzamerhand een must om in een elektrische Tesla te rijden. Jongens krijgen het hebben van een 'dikke bak' met de paplepel ingegoten. We zien een vader met een klein formaat cabrio van de markt naar huis gaan. Er is een kledingkas en er zijn meer vrolijke interventies, zoals moestuinen tussen de huizen in, van kunstenaarsinitiatief Cascoland.

PLASTIC MARKT Voor een plastic bak moet je op de markt van het Bos en Lommerplein zijn. De marktkramen staan vol met plastic: grote bewaardozen, wasteilen, kleine bakjes, nog kleinere bakjes; felgekleurd, wit of doorzichtig. De mensen struinen tussen de kramen door, weten waar ze naar op zoek zijn. Of niet en hopen iets leuks te vinden. Het gevecht dat ze voeren voor een paar centjes korting kan ik altijd heel erg waarderen. *Bos en Lommer, Fouad Lakkir*

OPSLAGRUIMTE In Bos en Lommer zijn relatief veel huishoudens waar families in een te kleine ruimte samenleven. Veel balkonnen worden gebruikt als extra (opslag)ruimte: schoonmaakspullen, koelkasten en waslijnen zijn populaire balkonelementen. *Bos en Lommer, Judith Leijdekkers*

AL DOENDE LEERT MEN Op een hoek in de Wiltzanghlaan wordt in een leegstaand winkelpand een nieuwe visie neergezet. Potten verf, afwasmiddel, en andere middelen zullen daar een grote rol in spelen bij de beginfase. Dat de visie gedeeld gaat worden is een prioriteit. De erkend leerbedrijf-sticker is al geplakt. Is de les al begonnen? *Bos en Lommer, Orville Yssel*

Grote krachten: Net genoeg om te blijven rennen

Net genoeg om te blijven rennen. Bos en Lommer is een wijk waar grote krachten goed zichtbaar zijn. Of je rijk bent of arm, iedereen heeft hier net genoeg om te blijven rennen. De ligging aan de Ringweg A10 maakt de wijk interessant voor investeerders. Appartementencomplexen met hoge huren verschijnen pal aan de snelweg. Sociale woningbouw wordt opgeknapt en

verkocht of aan de vrije verhuur gegeven. Zo ontstaat er een uittocht van voormalige arbeidsmigranten die al een paar generaties de wijk bewonen. Zij zien zich als de oorspronkelijke bewoners, terwijl zij weer in de plaats kwamen van de oor-oorspronkelijke bewoners die je nog in het bruine café op het terras ziet zitten. En die laatsten kwamen waarschijnlijk weer uit de pro-

vincie naar de stad. Dat gaat nooit lekker mengen als de transitie tussen soorten bewoners zo snel gaat. De segregatie groeit, naast die tussen de 'voormalige provincialen' en de 'voormalige arbeidsmigranten', nu ook die met de 'nieuwste nieuwkomers': de jonge gezinnen die met twee inkomens net de aankoop van een-voormalige-sociale huurwoning kunnen bekostigen.

OCHTENDGESPREK Aan het einde van de gemoderniseerde Hofwijkstraat drinken in Café de Zevende Hemel twee mannen geanimeerd een biertje. Achter glas, met een kunstgrasmatje onder hun voeten. *Bos en Lommer, Dineke Huizenga*

GREEN INFRASTRUCTURE Een postbezorger heeft pakketjes van Zalando afgeleverd. Op alle brievenbussen prijkt een nee-nee sticker en contact is mogelijk via Facebook. Het Repair Café straalt in stilte op het binnenterrein. *Bos en Lommer, Dineke Huizenga*

TURKS BUSJE Een busje staat geparkeerd met een sticker met de Turkse vlag erop. Dit gaat waarschijnlijk om een trotse Turk die dat niet verbergt voor de buitenwereld. Als ik een Turkse sticker zie op een busje voelt dat als thuis komen, net als Marokkaans brood. Rechts zie je onze groep net beginnen met onze fotoreis. *Bos en Lommer, Fouad Lakbir*

GROEPSEXCURSIE Een groep jonge toeristen uit Azië is vanuit een nabijgelegen hotel op pad naar een nieuwe bestemming. Ze zijn in gesprek. Wat de bestemming is, vraag ik me af. Blijven ze in Bos en Lommer of gaan ze de stad in? *Bos en Lommer, Orville Yssel*

SYMPTOMEN VAN VERYUPPING

Veel mensen zullen bij het zien van steigers denken: wauw, dat gaat tof worden! Renovaties zijn over het algemeen iets positiefs, zou je denken. Persoonlijk heb ik er altijd dubbele gevoelens bij, omdat steigers voor mij het begin zijn van het veryuppen van een straat. Na de steigers komen er vaak bordjes met 'Te Koop', en zien we de schotels verdwijnen en de bakfietsen en verzorgde geveltuinjes tevoorschijn komen. Wie weet, wellicht is dit wel een fijne vernieuwing waar de huidige bewoners lang van zullen genieten. *Bos en Lommer, Fouad Lakbir*

Wat als het *niet* werkt: Wie doet de afwas?

Wie doet de afwas? Als een huwelijk niet werkt, ga je of direct bij elkaar weg of je blijft bij elkaar, maar leeft ieder een eigen leven. In Bos en Lommer lijkt dat laatste te gelden. Wie neemt de verantwoordelijkheid? Zowel de gemeente als ook de burgers laten dingen 'achter de kont slingeren'. De relatie tussen bewoners en de gemeente lijkt moeizaam te verlopen, ook onderling; oude versus nieuwe bewoners. Botsingen zijn onvermijdelijk. Botsen is nodig om te veranderen, maar wanneer je de botsingen onder het tapijt veegt, is er niks dat veranderd kan worden. Jammer dat er, om de veiligheid te bevorderen, paradijselijke plekken verstopt zijn achter een of meerdere hekken. De initiatieven zijn er, de vragen worden wel gesteld, maar het werk blijft liggen.

ONBEREIKBARE RUST Verderop, onder een viaduct in de Wiltzanghlaan, staat een mooi kunstwerk centraal. De kunstenaar beeldt een soort oase uit. Helaas is de afstand tussen het werk en mij nogal onbereikbaar. Zou dat nou altijd zo voelen als je er langsloopt? *Bos en Lommer, Orville Yssel*

VERBORGEN ONDERHOUD Achter een parkeerplaats is een klein onderhoudspad naar een put toe. Het pad loopt door naar het Bos en Lommerplein en nooduitgangen van de Ring A10. Je waant je even in een groener gebied. *Bos en Lommer, Orville Yssel*

LACHEN GEBLAZEN Op de Leeuwendalersweg schuin tegenover de Vrouwengelukhof lagen de lege lachgaspatronen. Waarschijnlijk hadden de afgelopen nacht een aantal jongeren het heel gezellig in de auto. Keiharde muziek, een lekkere joint en welgeteld 17 lachgaspatronen. Wellicht hadden ze geen auto en geen keiharde hiphop, en wellicht waren het geen jongeren, maar ouderen. Ik hoop dat de mensen die dit gebruiken beseffen dat lachgas niet onschuldig is en ernstige gevolgen kan hebben. Lachgas is geen feestje. *Bos en Lommer, Fouad Lakbir*

BROODKLIKO'S Sinds 2018 staan er broodkliko's in de Kolenkitbuurt, ter hoogte van Pietpaaltjenspad 6. Islamitische gezinnen maken er het meeste gebruik van, omdat die vanuit religieuze bewegredenen brood niet graag weggooien. De gemeente heeft zelfs een manier gevonden om energie te winnen uit brood. Win-win zou je zeggen, maar... Zoals je ziet zitten de bakken bomvol, overdag een feestje voor de duiven en 's avonds voor de ratten. *Bos en Lommer, Fouad Lakbir*

Creatieve oplossingen: Klaarspelen

240 Het lijkt wel het einde en het begin van een ander tijdperk. Dag eindeloze gesprekken tussen moeders op het balkon en buurvrouwen die beneden staan. Dag drie dagen gepropt in de Mercedes zitten met een broodje tonijn richting de Middellandse Zee. Hallo onbetaalbare nieuwe appartementen. Hallo yup. *Bos en Lommer, Soumaya Bazi*

JONGENS DROOM GESPOT VOOR HET OUDERLIJK HUIS Een zwarte Porsche Cayenne staat in prachtig contrast met de verouderde sociale huur op de achtergrond. Vaak wonen een aantal generaties bij elkaar in één sociale huurwoning. Met een nieuw bankstel kan je niet scoren, maar met een mooie auto voor de deur wel. *Bos en Lommer, Soumaya Bazi*

MET DE (BENEN)WAGEN Met een cabrio op zijn schouder de markt op. Alles voor de kleine mensen die onze toekomst gaan maken, en ze dat stiekem al een beetje laten meemaken in een eigen auto. Minivolwassenen, in een mini-auto. *Bos en Lommer, Imane Farahi*

KLEDINGKAS Onder het viaduct naar het Vrouwengelukhof verschuilt zich een kleine, bloeiende verrassing. En nee, niet jij Orville :). Het gebruik van de kas is gratis en de openstelling en programmering worden verzorgd door Cascoland. Nu gebruikt als kledingkas, waar elke dag een andere buurtbewoner zijn/haar kleren tweedehands mag verkopen. *Bos en Lommer, Soumaya Bazi*

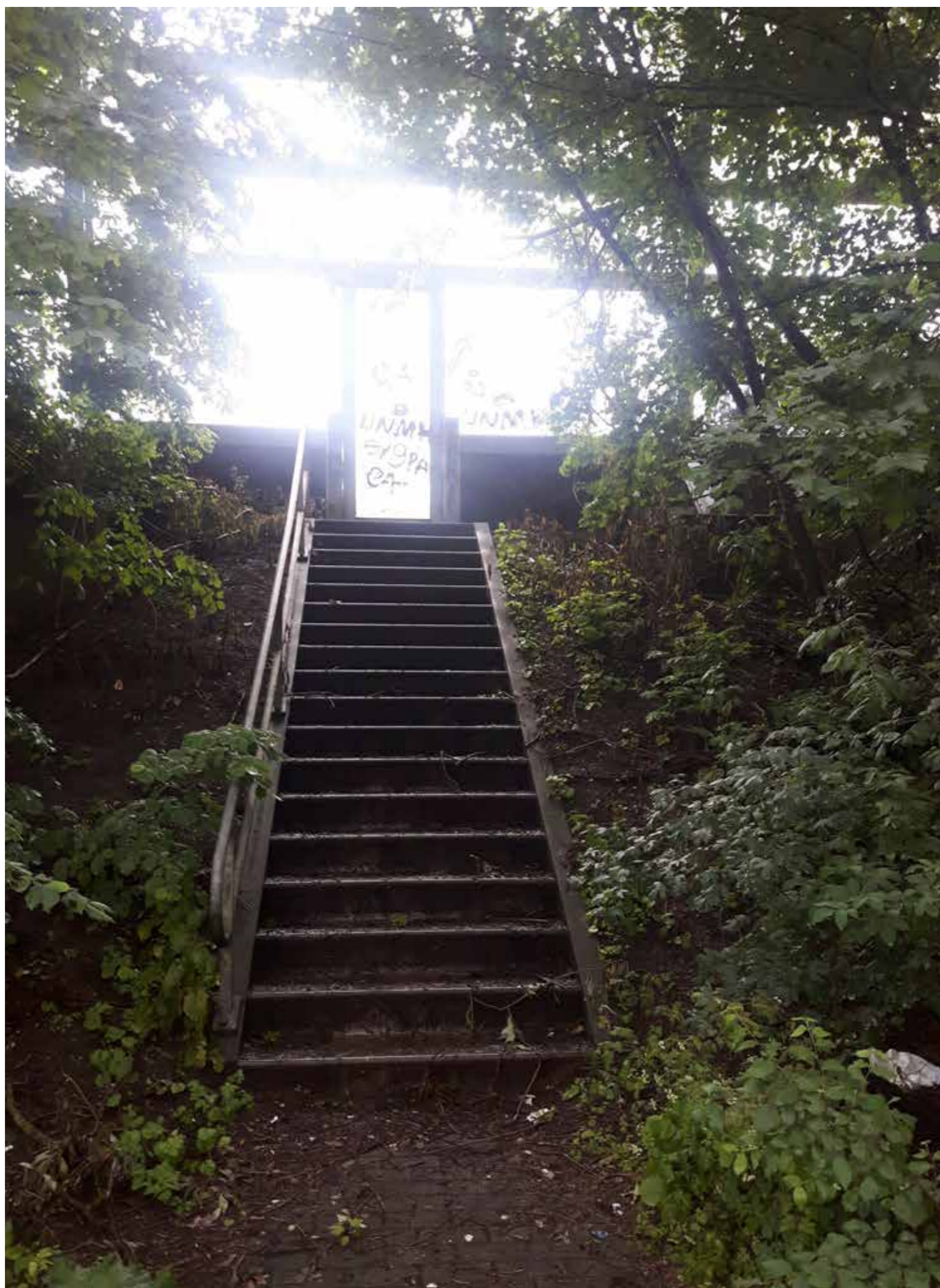
Gebruikersscript: Houd het zakelijk

AANWIJZINGEN VOOR VOETGANGERS De vernieuwingen in de Kolenkit zorgen al jaren voor opengebroken straten. De platen in het zand worden schijnbaar vaak gezien als geïmproviseerd voetpad. Ik kwam van de andere kant, over de platen, en zag de hoeveelheid borden pas toen ik me omdraaide. *Bos en Lommer, Judith Leijdekkers*

DE GELE DRAAD Het wordt niet makkelijker om te navigeren in de stad met de vele wegwerkzaamheden. Het ene tijdelijke verkeersbord na het andere staat langs de weg. Een speurtocht voor volwassenen. Volg de aanwijzingen op de gele borden. Let op! Gele fietskratten tellen niet mee. *Bos en Lommer, Francis Nagy*

STAIRWAY TO HEAVEN Langs de Jephthastraat is een klein pad met een paar bomen en struiken. Een trap leidt naar een deur die opent naar de A10. *Bos en Lommer, Dineke Huizenga*

BELLETJE PLEGEN Een nieuwe bewoner van Rhapsody in de vernieuwde Kolenkitbuurt staat op zijn balkon een belletje te plegen. *Bos en Lommer, Soumaya Bazi*

NIEUW SLOTEN In een net afgemaakte woonwijk vol duurzame woningen viel dit hek enorm op. Nog glimmend uit de doos, werkt het hek als een grens tussen de oude en nieuwe gebouwen. *Bos en Lommer, Orville Yssel*

Een uitgave van
PAPA: participating artists'
press agency Amsterdam
Nederland © PAPA TM/
Lino Hellings

PAPA in Amsterdam-West KINKERBUURT

Fotowandeling:
29 juni 2019

Redactie:
Lino Hellings
Orville Yssel
Nienke Terpsma

Correspondenten:
Florian Braakman
Gerda Dalen
Sarah Rose Guitian
Marije van der Hoeven
Merel Oord
Kian Pattiapon
Pierre de Ries
Jacintha Scheek
Orville Yssel

een groeiend cultureel fotoarchief van de stad Amsterdam, gezien door de ogen van de inwoners

Gebruikersscript: Alles voor de doelgroep
Creatieve oplossingen: Het wilde weten
Wat als het *niet* werkt: Djoegoe djoegoe
Grote krachten: Tweesnijdend zwaard

HARD WERK Work hard, then play hard. Als je als Amsterdammer beschikt over een bootje, dan ben je gezegend! Hoe fantastisch is het om met de boot de grachten op te gaan en op een andere manier van de omgeving te genieten! Deze dame was hard aan het werk om haar bootje schoon te maken om later een zomers vaartochtje te maken. Nu hard werken, straks intens genieten! *Kinkerbuurt, Gerda Dalen*

Gebruikersscript: Alles voor de doelgroep

Cities and Patterns

Op 29 juni 2019 vond een fotowandeling plaats in de Amsterdamse Kinkerbuurt, met zeven fotografen uit Amsterdam-West en *Outside Eyes* Florian Braakman en Sarah Rose Guitian uit Rotterdam. Een week na de wandeling zoeken we samen naar patronen in de observaties aan de hand van vier vragen: Wat is het Gebruikersscript, of hoe steekt de wijk feitelijk in elkaar? Wat zijn de Creatieve Oplossingen die mensen hebben gevonden om 'het te laten werken' in de wijk? Wat als het niet werkt? Welke Grote

Krachten of wereldwijde ontwikkelingen herkennen we achter de specifieke observaties die we deden in de buurt?

Alles voor de doelgroep

De Kinkerbuurt heeft de grootste adressendichtheid van Nederland, meldt Wikipedia. De Kinkerbuurt is een eiland tussen de Singelgracht (Nassaukade), het Jacob van Lennepkanaal (Jacob van Lennepkade), de Kostverlorenvaart (Tweede Kostverlorenkade) en de Hugo de Grootgracht. Het hart van de wijk is de Kinker-

straat, waar we een mooie mix van oude en nieuwe winkels en horeca aantreffen. Veel in de buurt is dik in orde. Er zijn woningen in alle soorten en maten. En er is een gezellige markt. Je kan er goed uitgaan. De Hallen zijn een cultureel centrum in de voormalige tramremise midden in de Kinkerbuurt. Het is redelijk schoon en opgeruimd in de wijk. Er is nagedacht over wat er voor welke doelgroep nodig is. De fotowandeling waaierde vanuit de Kinkerbuurt naar de Helmersbuurt en de Overtoom.

Creatieve oplossingen: Het wilde weten

Wij zien parallelle werelden in de Kinkerbuurt. Een wereld van mensen die weten hoe je de regels kan bespelen. Zoals de jonge ouders die het pierenbadje op het Bellamyplein voor elkaar kregen. In het Parool aangeduid als een hotspot van de stad. En zij die de kennis missen om de regels naar hun hand te zetten. Zij leven hun

leven zoals het komt. Zoals de kleine horeca-ondernemers en winkeliers die door 'aandoenlijke marketing' hun waren aanprijzen. De eersten brengen energie naar de buurt maar ook stress. De laatsten geven rust. Rust die broodnodig is in een dynamische stad. De gemeente koelt bruggen, plaatst plantenbakken, wijst

de plekken aan voor de graffiti en zet een zuil neer voor de gevonden voorwerpen. Er wordt sociaal, maar ook vooral veel commercieel ondernomen in de vorm van 'franchises': tegen betaling een zaak exploiteren onder de handelsnaam van een ander.

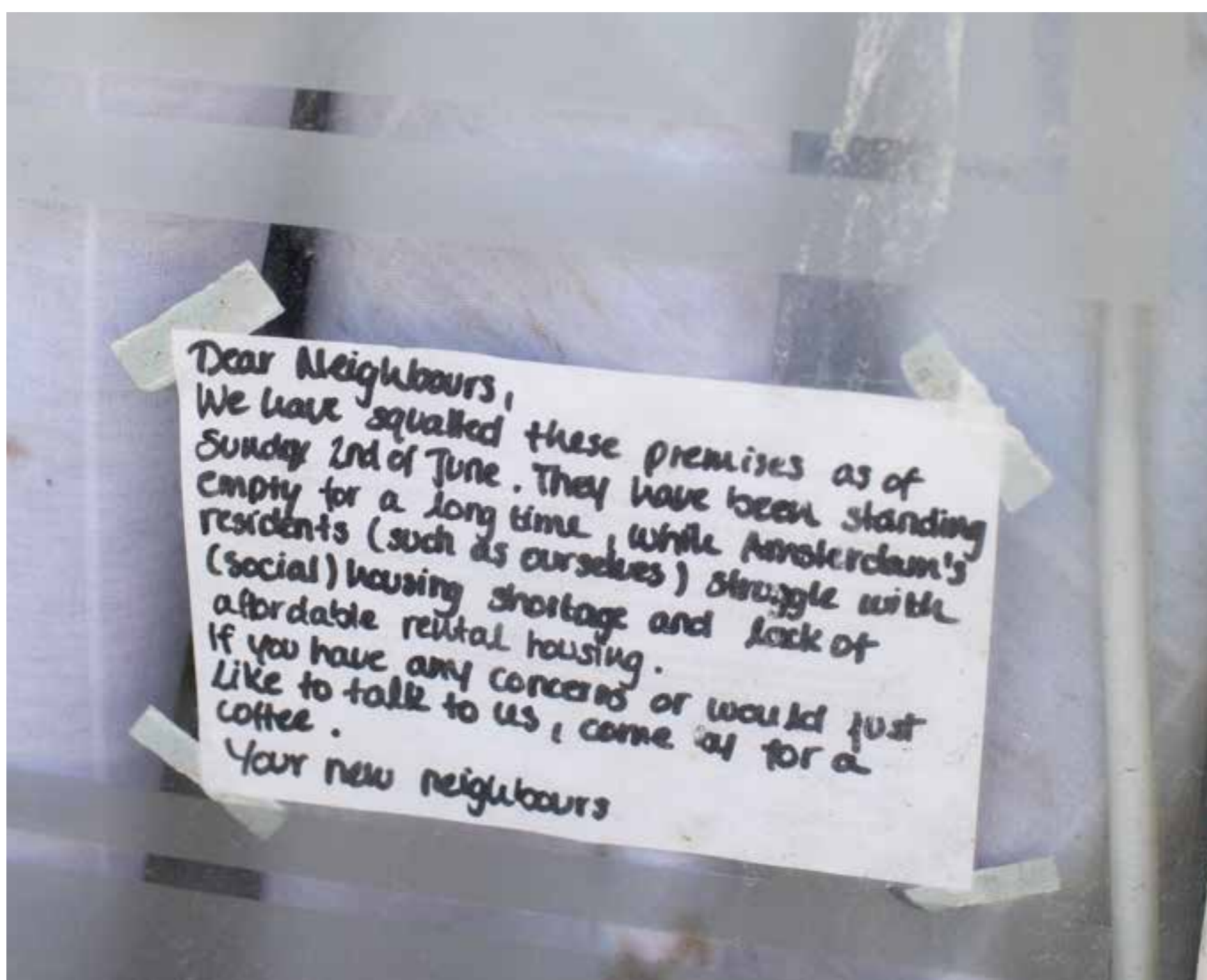

SPETTERENDE OPENING Het Bellamyplein heeft er een attractie bij. En dat hebben de kinderen zich geen twee keer laten vertellen. De druppels, waterstralen en kindergeluiden vliegen je om de oren. De ouders houden kalm de wacht terwijl ze in gesprek zitten met elkaar. *Kinkerbuurt, Orville Yssel*

Wat als het *niet* werkt: Djoegoe djoegoe

LANGS DE KOSTVERLORENKADE Slapende vreemdeling/vakantieganger in een slaapzak langs de Kostverlorenkade. Of hij iets verloren is, blijft onbeantwoord. Zijn slaap heeft hij in elk geval nog. En met de hitte, gelukkig een plekje in de schaduw. *Kinkerbuurt, Jacintha Scheek*

KRAKERS Krakers in Amsterdam-West. Interessant om te zien dat het in deze wijk nog mogelijk is om te kraken. *Kinkerbuurt, Florian Braakman*

Djoegoe Djoegoe is in het Surinaams het opstoken van mensen waardoor er onrust ontstaat. 'Druk, druk, druk', zeggen we ook wel. Zo kan je je leeg getrokken voelen door groepen haastige mensen die om je heen bewegen. Ieder in z'n eigen bubbel. De rust verdwijnt uit de stad. De ene helft van de mensen wordt opgejaagd omdat ze twee inkomens nodig hebben om hun dure koopappartement te betalen. De andere helft zit nog op de oude huren en moet blijven zitten waar ze zitten. Ze kunnen zich niet doorontwikkelen. Rust én een gezonde dynamiek is wat een stad nodig heeft. Waar is de gemeenschap gebleven? En waar de mensen die een soort leven in de brouwerij brengen zonder direct te willen cashen? Waar zijn de rebellen en de krakers? De Paradijsvogels? Mondjesmaat zien we kleine tekenen van hun terugkeer. Veel stelt het nog niet voor.

VARENDE VOORKAMER- BOOT

Engelsman vaart in zijn voorkamerboot met muziek. Gezellig. Vorig jaar haalde hij nog het nieuws met een stunt waarbij hij al varend van zijn boot op een brug krom om aan de andere kant weer aan boord te springen. *Kinkerbuurt, Jacintha Scheek*

Grote krachten: Tweesnijdend zwaard

Tweesnijdend zwaard. Dat het leven in de stad steeds aangenamer geworden is, is een tweesnijdend zwaard. De Kinkerbuurt is een aantrekkelijke plek geworden. Met De Hallen heeft het sociaal bewogen architectenbureau van André Stigt de voormalige tramremise omgetoverd tot een cultureel centrum met een bioscoop, een openbare bibliotheek, een hotel, tal van horecagelegenheden en sociale ondernemingen als een recycle-fietswinkel als sociale werkplaats. Dat is goed gelukt. En er zijn nog meer fijne plekken in de buurt zoals de Ten Katemarkt en de Kinkerstraat met een variëteit aan winkels en horeca. Het gevaar is dat de prettige woonomgeving voor inwoners (ver)wordt tot een pretpark voor mensen van buiten. Het zou jammer zijn als investeerders en ontwikkelaars 'cashen' wat lokale inwoners en ondernemers hebben geïnvesteerd aan liefde en aandacht voor de plek.

RENOVATIES Er wordt flink gerenoveerd in Amsterdam, de huizenmarkt staat flink onder druk. *Kinkerbuurt, Florian Braakman*

HUIZENPRIJZEN Verkocht; zeven ton voor 111,5 m2. Wie kan dat betalen? *Kinkerbuurt, Florian Braakman*

COWBOYS OP STRAAT De gentrification slaat ook toe op de Overtoom. In de laatste drie jaren zijn de bakker, een fotowinkeltje en de buurtkapper verdwenen vanwege opgeschroefde huren. Met de burens nodigde ik Jos Gadet, hoofdplanoloog van Amsterdam, uit om te praten over 'de cowboys' die het straatbeeld steeds meer bepalen. *Kinkerbuurt, Marije van der Hoeven*

NOG OP DE OVERTOOM In verband met het verdwijnen van kleine winkels in de buurt vroeg ik een paar winkeliers hoe zij het kunnen redden. Deze schoenmaker vertelde mij dat zijn vader, die ook schoenmaker was, het pand jaren terug had gekocht. 'Anders zat ik hier ook niet meer', zei hij. *Kinkerbuurt, Marije van der Hoeven*

Creatieve oplossingen: Het wilde weten

SPEELS NATGEHOUDEN KINKERBRUG Nooit saai uitstralende studenten, die voor het zomerse spuitwerk uitgezocht worden om onze brug beweegbaar te houden. Ik vond deze jongen een kinky uitstraling hebben. Ik zei dat, en hij lachte gul in de lens. Da's nou echt Kinkerbuurt. *Kinkerbuurt, Pierre de Ries*

DE COOLE TAFEL Jonge hippe mensen vermaken zich enorm bij het ontbijt franchise restaurant op de hoek van het Bellamyplein. De gesprekken kan ik niet volgen, wel grappig om te merken hoeveel het publiek op elkaar lijkt. Cool. *Kinkerbuurt, Orville Yssel*

TROPISCH HEIMWEE Mijn moeder en ik gingen in de jaren 80 vaak naar de Kinkerbuurt om boodschappen te doen. De geur alleen al bracht mij thuis. Zelfs de stoer pratende mannen zijn er nog. Even naar binnen. *Kinkerbuurt, Orville Yssel*

CAFE DE KWAKER Dit café is een levend museum. Hoelang nog zal dit overlevende museum na 2019 de oude Kinkerbuurters nog horen moppen en pils tappen uit het oude vaatje. *Kinkerbuurt, Pierre de Ries*

Gebruikersscript: Alles voor de doelgroep

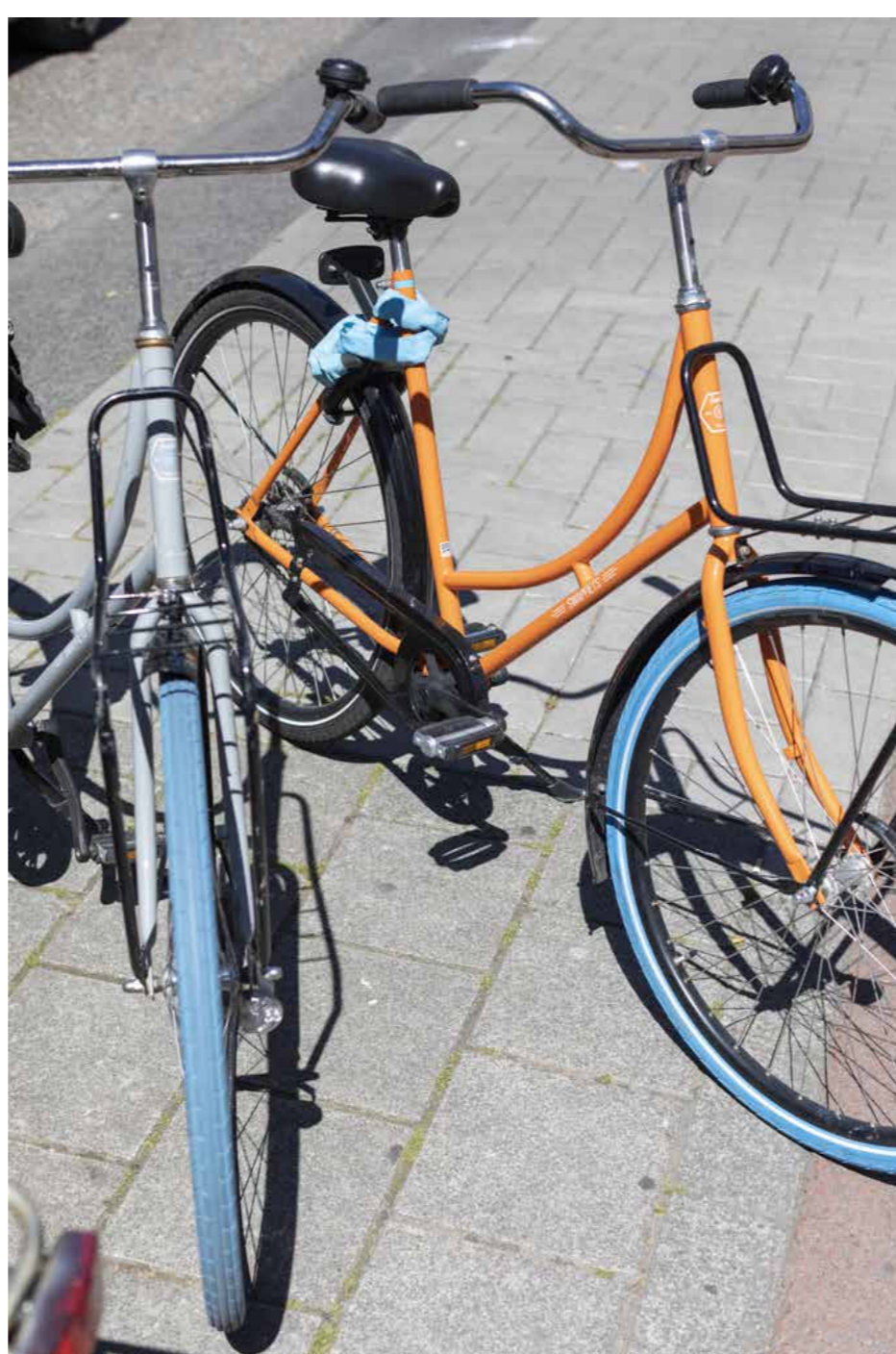
RECLAME Al die halfnaakte figuren die je aankijken vanaf billboards en posters. *Kinkerbuurt, Florian Braakman*

STEDELIJKE VERFRISsing Er is een splinternieuwe fontein op het plein. Toen ik daar laatst was kon je nog door de struiken struinen. *Kinkerbuurt, Sarah Rose Guitian*

OP ZIJN FRANS Ik heb eens de term 'Franse balkons' gehoord, en ben op gaan letten hoeveel verschillende soorten je ziet als je voor de verandering omhoog kijkt. Deze vond ik bijzonder vanwege de sierlijkheid, alsof het met de hoogste zorg gesmeed is. De bewoner heeft er passende plantenbakdragers aan gehangen. Dan weet je dat de bewoner zich ervan bewust is zo'n mooi balkon te hebben. *Kinkerbuurt, Gerda Dalen*

SWAP Einde van bezit. De stad vol met leasefietsen. Wie kan er nog een band plakken? En van wie zijn die swapfietsen eigenlijk? *Kinkerbuurt, Florian Braakman*

DE KINKERSTRAAT In de Kinkerstraat lijkt de hele wereld voorbij te komen. In deze winkel hebben ze heerlijke ingrediënten uit veel verschillende landen. De Volkskruidentuinen wordt al zeventien jaar gerund door een echtpaar uit Afghanistan. *Kinkerbuurt, Marije van der Hoeven*

PORTAAL Aan het eind van de Hannie Dankbaarpassage kom je uit op de Ten Katemarkt. Het voelt als een portaal. Van het strakke design naar de lossere markt. *Kinkerbuurt, Orville Yssel*

WESTERMOSKEE De Turkse Westermoskee aan de Schinkel is niet zonder slag of stoot tot stand gekomen. *Kinkerbuurt, Jacintha Scheek*